

وزارت معارف

حسن خط

صنف ششم

سرود ملی

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه پان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زره وي جاویدان
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځلیري
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مودی رهبر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

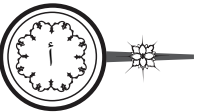

وزارت معارف

حسن خط

صنف ششم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ.ش.

مشخصات کتاب

مضمون: حسن خط

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش هنر نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: ششم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامه وزارت معارف

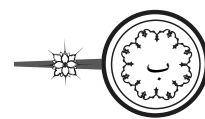
سال چاپ: ۱۳۹۷ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه: مطبعه بهیر

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

حق طبع، توزیع و فروش کتاب‌های درسی برای وزارت معارف جمهوری اسلامی افغانستان محفوظ است. خرید و فروش آن در بازار ممنوع بوده و با متخلفان برخورد قانونی صورت می‌گیرد.

پیام وزیر معارف

اقراً باسم ربك

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی پایان بر رسول خاتم - حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه گان هویدا است، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می نمایند. در چنین برهه سرنوشت ساز، رهبری و خانواده بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می باشد.

از همین رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت های مهم وزارت معارف پنداشته می شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

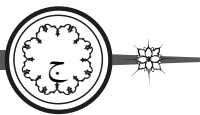
برای دستیابی به اهداف ذکر شده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به عنوان تربیت کننده گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس را آغاز کنند، که در آینده نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه های فردای کشور می خواهیم تا از فرصت ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفاده بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن ها در این راه مقدس و انسان ساز موفقیت استدعا دارم. با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مرفعی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهرست

صفحه

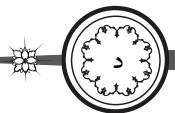
شماره درس عنوان

فصل اول

۲.....	ترکیب حرف «الف» با حروف دیگر	۱
۳.....	ترکیب حرف «ب» با حروف دیگر	۲
۴.....	ترکیبات حرف «ج» با حروف دیگر	۳
۵.....	مرکبات حرف «د» با حروف	۴
۶.....	ترکیب حرف «ر» با حروف دیگر	۵
۷.....	ترکیب حرف «س» با حروف دیگر	۶
۸.....	ترکیب حرف «ص» با حروف دیگر	۷
۹.....	ترکیب حرف «ط» با حروف دیگر	۸
۱۰.....	ترکیب حرف «ع» در کلمات چند حرفی	۹
۱۱.....	ترکیب حرف «ف» با حروف دیگر	۱۰
۱۲.....	اتصال حرف «ق» با حروف دیگر	۱۱
۱۳.....	ترکیب حرف «ک» با حروف دیگر	۱۲
۱۴.....	ترکیب حرف «ل» با حروف دیگر	۱۳
۱۵.....	ترکیب حرف «م» با حروف دیگر	۱۴
۱۶.....	مرکبات حرف «ن» با حروف دیگر	۱۵
۱۷.....	مرکبات حرف «و» با حروف دیگر	۱۶
۱۸.....	مرکبات حرف «ه» با حروف دیگر	۱۷
۱۹.....	ترکیب حرف «ی» با حروف دیگر	۱۸

فصل دوم

۲۰.....	طرز نقطه گذاری مفردات خط شکسته نستعلیق	۱۹
۲۱.....	ترکیب حروف «ا و ب» با حروف دیگر	۲۰
۲۲.....	حرکات حرف های «ج، د» و ترکیب آن با حروف دیگر	۲۱
۲۳.....	ترکیب حرف های «ر، س» با حروف دیگر	۲۲
۲۴.....	ترکیب حرف های «ص، ط» با حروف دیگر	۲۳
۲۵.....	ترکیب حرف های «ع، ف» با حروف دیگر	۲۴
۲۶.....	ترکیب حرف های «ق، ک» با حروف دیگر	۲۵
۲۷.....	ترکیب حرف های «ل، م، ن» با حروف دیگر	۲۶

۲۸.....	ترکیب حرف‌های «و، ه» با حروف دیگر	۲۷
۲۹.....	ترکیب حرف «ی» با حروف دیگر	۲۸

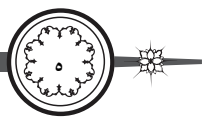
فصل سوم

۳۰.....	حرکات حروف خط نسخ در موقعیت‌های مختلف کلمات	۲۹
۳۱.....	ترکیب حرف «الف» با حروف دیگر	۳۰
۳۲.....	ترکیب حرف «ب» با حروف دیگر	۳۱
۳۳.....	حرکات و ترکیب حرف «ج» با حروف دیگر	۳۲
۳۴.....	ترکیبات حرف «د» با حروف دیگر	۳۳
۳۵.....	ترکیبات حرف «ر» با حروف دیگر	۳۴
۳۶.....	چگونه‌گی ترکیبات حرف «س» با حروف دیگر	۳۵
۳۷.....	ترکیبات حرف «ص» با حروف دیگر	۳۶
۳۸.....	ترکیب حرف «ط» با حروف دیگر	۳۷
۳۹.....	ترکیبات حرف «ع» با حروف دیگر	۳۸
۴۰.....	ترکیبات حرف «ف» با حروف دیگر	۳۹
۴۱.....	ترکیب حرف «ق» با حروف دیگر	۴۰
۴۲.....	ترکیبات حرف «ک» با حروف دیگر	۴۱
۴۳.....	حرف «ل» و ترکیبات آن با حروف دیگر	۴۲
۴۴.....	ترکیبات حرف «م» با حروف دیگر در کلمات	۴۳
۴۵.....	ترکیبات حرف «ن» با حروف دیگر	۴۴
۴۶.....	ترکیب حرف «و» با حروف دیگر	۴۵
۴۷.....	ترکیبات حروف «ه» با حروف دیگر	۴۶
۴۸.....	حرف «ی» و ترکیبات آن با حروف دیگر	۴۷
۴۹.....	کتابت.....	۴۸
۵۰.....	چلیبا نویسی با خط نستعلیق.....	۴۹
۵۱.....	طرز خطاطی سیاه مشق.....	۵۰

بخش دوم

۵۱- رهنمای معلم ۵۲-۵۹

یاد آوری: نکاتی چند پیرامون شناخت، تعریف بعضی از خطوط و قواعد آن، همچنان طرز استفاده از وسایل و لوازم خوشنویسی (زیبا نویسی) برای آن عده استادان محترم که تدریس مضمون "حسن خط" را به عهده دارند، در اوراق آخر این کتاب گنجانیده شده تا معلمان گرامی بتوانند در تدریس حسن خط به شاگردان از آن استفاده لازم به عمل آورند.

فصل اول

طرز نقطه گذاری، خطاطی و ترکیب حروف الفبای خط نستعلیق در موقعیت های مختلف کلمات

حرف آغاز	حروف وسط	حرف نال	حرف تنو	حرف آخر	حروف ربط	حرف نال	حرف تنو
ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب
ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
د	د	د	د	د	د	د	د
ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر
س	س	س	س	س	س	س	س
ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص
ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط
ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع
ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه
و	و	و	و	و	و	و	و
ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز
ح	ح	ح	ح	ح	ح	ح	ح
ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط
ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع
ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب

ترکیب حرف «الف» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «الف» توسط قلم نی با قاعده خط نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

به نظر شما، در جمله زیر، حرف «الف» با کدام حروف ترکیب شده است؟
چه فکر می‌کنید، حرف «الف» در کدام قسمت‌های یک کلمه و یا یک جمله، با کدام حروف به صورت متصل مشق می‌شود؟

ایکاش وقت رفتن از ما اثر بماند عزیز دار زمان اکین
زمانه نمساند.

فعالیت

سر مشق فوق را با قاعده خط نستعلیق توسط قلم نی روی خط کرسی، با در نظر داشت حروفی که در اول، وسط و یا آخر کلمه‌ها در جمله بالا با حروف دیگر ترکیب شده است، در کتابچه‌های تان مشق کنید.

سر مشق فوق را با قاعده خط نستعلیق چند بار توسط قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ب» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «ب» با قاعده خط نستعلیق

پرسش

در جمله زیر کدام کلمه‌ها بالای خط کرسی قرار گرفته است؟
در جمله زیر حرف «ب» چگونه در اول، وسط و یا آخر کلمه‌ها با حروف دیگر ترکیب شده است؟

بببببب

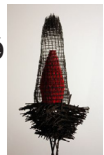
بببببببببببببببببب

بببببب

الهی غم بار خاطر نباشد بهار است آنکه در وی غم نباشد
مهدی سبکی

فعالیت

خصوصیات و ترکیبات حرف «ب» را با حروف دیگر در سرمشق جمله فوق ببینید؛ سپس آن را توسط قلم نی با خط نستعلیق در کتابچه‌های تان مشق کنید.

سرمشق بالا را با در نظر داشت خصوصیات قاعده‌های خط نستعلیق، در کتابچه‌های تان با قلم نی چندین بار مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ج» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه گذاری و ترکیب حرف «ج» با خط نستعلیق و ترکیب آن با حروف دیگر روی خط کرسی

پرسش‌ها

در مورد قواعد و چگونه‌گی نقطه گذاری حرف «ج» در سرمشق زیر چه می‌دانید؟

در جوانی بکوش و تلاش کن تا در پیری آسوده باشی.

فعالیت

در گروه‌ها راجع به نقطه گذاری و ترکیب حرف «ج» با حروف دیگر و طرز خطاطی آن در یک جمله بحث کرده؛ سپس با قلم نی آن را روی خط کرسی مشق کنید.

حرف «ج» را با قلم نی، مطابق سرمشق فوق در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «د» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «د» با قاعده خط نستعلیق توسط قلم نی، روی خط کرسی

پرسش

گاهی حرف «د» را با خط نستعلیق توسط قلم نی با حرف‌های دیگر در یک کلمه چند حرفی ترکیب کرده اید؟

د د

د

هر کس که تماشایش است باشد بر ریش افزونی یابد.

حضرت علی «رض»

فعالیت

درباره چگونه گی، نقطه گذاری و ترکیب حرف «د» با حروف دیگر توسط قلم نی در موقعیت‌های مختلف کلمه با هم بحث کرده؛ سپس طبق سرمشق بالا، آن را در کتابچه‌های تان مشق کنید.

حرف «د» را با حرف‌های دیگر طبق سرمشق بالا به صورت دقیق توسط قلم نی روی خط کرسی، چندین بار در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ر» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه گذاری و ترکیب حرف «ر» با قواعد خط نستعلیق

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، حرف «ر» به صورت ترکیب در کدام قسمت کلمه‌ها خطاطی می‌شود؟
به نظر شما، حرف «ر» از چند نقطه تشکیل شده و در کدام قسمت‌های خط کرسی مشق شده است؟

ر م

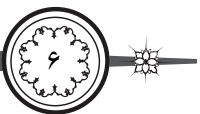
از امروزت استفاده لازم بر روی کتب فردا کمتر تکیه نمائیم.
پهواس

فعالیت

حرف «ر» را با خصوصیات و ترکیب آن با حروف دیگر در کلمه‌ها جمله بالا توسط قلم نی، روی خط کرسی با مراعات نمودن قواعد خط نستعلیق مشق کنید.

درباره ترکیب حرف «ر» با حروف دیگر در کلمه‌ها توجه کرده، آن را چندین بار با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «س» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه گذاری و ترکیب حرف «س» با حرف های دیگر

پرسش ها

چه فکر می کنید، در جمله زیر، حرف «س» چندبار با حرف های دیگر در کدام قسمت کلمه ها به صورت ترکیبی خطاطی شده است؟

دنیا به امید ریاست آدمی به امید زنده است

امثال حکم و نجا

فعالیت

سرمشق های بالا را با در نظر داشت قواعد خط نستعلیق، با قلم نی روی خط کرسی مشق کنید.

کارخانه گی

حرکت و ترکیب حرف «س» را در سرمشق فوق با حرف های دیگر روی خط کرسی با قلم نی در کتابچه های تان مشق و تمرین کنید.

نقطه گذاری حرف «ع»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری، حرکات و ترکیب حرف «ص» با قلم نی روی خط کرسی

پرسش

گاهی حرف «ص» را به طور ترکیبی در کلمه های چند حرفی با قاعده خط نستعلیق، روی خط کرسی مشق کرده اید؟
حرف «ص» در کدام قسمت های کلمه ها در جمله زیر به صورت ترکیبی مشق شده است؟

چین مرمه مرمه مرمه چین

تنبها با گفتن صلح امنیت و آسایش قرار می شود.

فعالیت

در گروه ها راجع به جمله فوق با هم بحث کنید؛ سپس هر کدام جمله بالا را با توجه به طرز خطاطی آن توسط قلم نی، روی خط کرسی در کتابچه های تان مشق کنید.

کارخانه گی

کلمه صلح را طبق سرمشق بالا در یک جمله روی خط کرسی، با قلم نی در کتابچه های تان چندین بار مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ط» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز حرکات و ترکیب حرف «ط» با حروف دیگر توسط قلم نی در کلمات چند حرفی روی خط کرسی

پرسش‌ها

آیا گفته می‌توانید که حرف «ط» در کدام قسمت کلمه‌های چند حرفی خطاطی می‌شود؟ به نظر شما، حرف «ط» در جمله زیر در کدام قسمت خط کرسی قرار دارد؟

ط ط ط ط ط ط ط ط ط ط ط ط

ستون تمدن قرن حاضر کتاب و مطبوعات است.

«روزولت»

فعالیت

در گروه‌ها درباره چگونه‌گی حرکات، نقطه‌گذاری و ترکیب حرف «ط» و قرار گرفتن آن در اول، وسط و آخر کلمه‌های جمله بالا، با هم مشوره کرده؛ سپس سرمشق بالا را با در نظر داشت خط کرسی در کتابچه‌های تان با قلم نی مشق و تمرین کنید.

سرمشق‌های بالا را با قواعد و اصول خط نستعلیق با قلم نی در کتابچه‌های تان چندین بار مشق و تمرین کرده و روز دیگر به صنف بیاورید.

ترکیب حرف «ع» در کلمه‌های چند حرفی

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و ترکیب حرف «ع» در کلمه‌های چند حرفی روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

در بارهٔ نقطه‌گذاری، حرکات و ترکیب حرف «ع» توسط قلم نی در سرمشق زیر چه می‌دانید؟
گاهی خطاطی حرف «ع» را به صورت مفرد در اول، وسط یا آخر کلمه و ترکیب آن با حرف‌های دیگر در جملهٔ تمرین کرده‌اید؟

بج

و ع ع ع ع ع ع ع ع ع ع

بج

کار سربا به سعادت و خوشبختی است.

«سقراط»

فعالیت

سرمشق‌های بالا را با در نظر داشت قواعد خط نستعلیق روی خط کرسی، با قلم نی در کتابچه‌های تان از روی تخته صنف و یا کتاب درسی مشق کنید.

طبق سرمشق بالا حرف «ع» را با حرف‌های دیگر با قلم نی در یک کلمه ترکیب کرده؛ سپس آن را چند بار روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ف» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با قواعد خط نستعلیق و خطاطی حرف «ف» در اول، وسط و آخر کلمه‌ها روی خط کرسی

پرسش

در سرمشق زیر حرف‌های ترکیب شده با حرف «ف» کدام‌ها اند و چگونه مشق شده اند؟

گاهی حرف «ف» را با حرف‌های دیگر در یک کلمه چند حرفی با قلم نی مشق کرده اید؟

ف فف ففف فففف ففففف فففففف

اراده اولین گام برای رسیدن به یک هدف می‌باشد

فعالیت

در ترکیب حرف «ف» با حرف‌های دیگر در سرمشق بالا توجه کرده؛ سپس آن را در قسمت‌های اول، وسط و آخر یک کلمه در نظر بگیرند و با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

سرمشق فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان چندین بار مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ک» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه گذاری و حرکات مختلف ترکیب حرف «ک» در شروع و آخر کلمه با خط نستعلیق، روی خط کرسی

پرسش ها

حرف «ک» را چگونه در یک کلمه باحروف دیگر به صورت متصل خطاطی می کنید؟
حرف «ک» به چند طریق خطاطی و در شروع و آخر یک کلمه چگونه مشق می شود؟

نگارنگار ک
سوارنی چون حمایت می کند
از جدایهی شکایت می کند

حضرت مولانا

فعالیت

با توجه به طرز نقطه گذاری و خطاطی حرف «ک» به صورت کشش دار و بدون کشش و ترکیب آن در شروع و آخر کلمه ها مطابق سرمشق بالا مشق کنید.

سرمشق بالا را با قلم نی در کتابچه های تان روی خط کرسی با خط نستعلیق مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «م» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، حرکات و ترکیب حرف «م» در اول، وسط و آخر کلمات با حروف دیگر روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، حرف «م» چگونه نقطه‌گذاری شده و با کدام حروف در اول، وسط و آخر یک کلمه ترکیب شده است؟
ترکیب حرف «م» را با حروف دیگر در جمله زیر بیان کرده می‌توانید؟

هر کس که خوراکش کم باشد عُسُرش زیاد خواهد بود.
«تفان یکم»

فعالیت

درباره حرف «م» به صورت مفرد و ترکیب آن در اول، وسط، آخر کلمه و چگونه گوی شکل آن در اتصال با حروف دیگر با هم بحث کرده؛ سپس هر کدام آن را با قلم نی روی خط کرسی با خط نستعلیق در کتابچه‌های تان مشق کنید.

با در نظر داشت ترکیب حرف «م» با حروف دیگر جمله بالا را چند بار در کتابچه‌های تان با قلم نی مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ن» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه گذاری، حرکات و ترکیب حرف «ن» با قواعد خط نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

در ترکیب حرف «ن» با حروف دیگر در اول، وسط و آخر یک کلمه در سرمشق زیر چند حرکت در حروف ترکیب شده، دیده می‌شود؟
به نظر شما، حرف «ن» به صورت مفرد در کدام قسمت کلمات مشق می‌شود؟

ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن

شجاع‌ترین انسانها کسی است که بر هوای نفس غالب آید.
«حضرت علی رضی»

فعالیت

حرکت‌ها و ترکیب حرف «ن» را در اول، وسط و آخر کلمات در جمله بالا روی خط کرسی توسط قلم نی با خط نستعلیق در کتابچه‌های تان مشق کنید.

سرمشق بالا را با قلم نی چندین بار روی خط کرسی با خط نستعلیق در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «و» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه گذاری، حرکات و ترکیب حرف «و» روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، حرف «و» در ساختار یک کلمه چند حرفی، در کدام قسمت آن قرار می‌گیرد؟

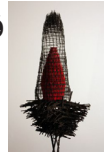

نقش حرف «و» در تشکیل یک جمله چند کلمه‌یی چه بوده و چه اهمیت دارد؟

و
و
لحمی کان نور فرد و کمال
آن بود و رده اکتسب حلال

فعالیت

سرمشق بالا را با قلم نی روی خط کرسی با خط نستعلیق در کتابچه‌های تان مشق کنید.

سرمشق‌های بالا را با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

فصل دوم

طرز خطاطی، حرکت، نقطه گذاری و ترکیب حروف
الفبای خط شکسته نستعلیق در موقعیت‌های مختلف کلمات

از آن پس بابت در در دو

بن سبز بن سبز بن سبز بن سبز

بن سبز بن سبز بن سبز بن سبز

از آن پس بن سبز بن سبز بن سبز بن سبز

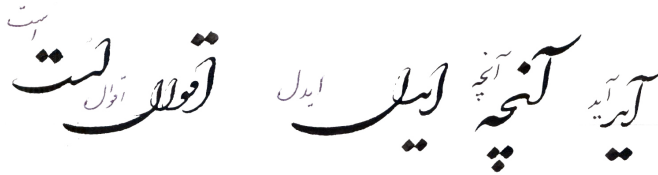
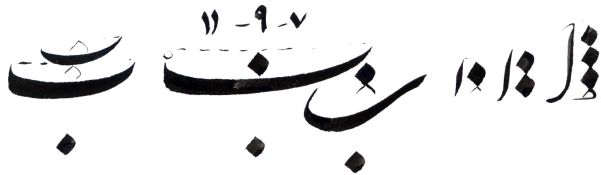
ترکیب حروف «ا، ب» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و خطاطی حروف «ا، ب» و ترکیب آنها با حروف دیگر با خط شکسته نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

به نظر شما، خط شکسته از خط‌های دیگر چه فرق دارند؟
 به نظر شما، حرف‌های «ا، ب» در شکل زیر، چگونه نوشته شده است؟

فعالیت

سرمشق بالا را با در نظر داشتن خط کرسی خطاطی کرده و حروف مرکب را با نقطه گذاری و ترکیبات آن با حروف دیگر از نظر شکل به قواعد خط شکسته نستعلیق با قلم نی مشق کنید.

سرمشق فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان چندبار مشق و تمرین کرده، روز دیگر آن را به صنف بیاورید

حروف «ج، د» و ترکیب آن‌ها با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری، خطاطی و ترکیب حرف‌های «ج، د» با حروف دیگر، روی خط کرسی با خط شکسته نستعلیق توسط قلم نی

پرسش‌ها

گاهی حروف «ج، د» را به صورت ترکیبی با خط شکسته مشق و تمرین کرده اید؟
حرف‌هایی که با حرف‌های «ج، د» در کلمات زیر به صورت ترکیبی مشق شده اند، نام گرفته می‌توانید؟

بج ج در د

نور حضور خوشتر حصول
نور حضور خوشتر حصول
چون

دوست همش درستان
دوست همش درستان
دوست درستان
دوست درستان
دوست درستان

فعالیت

حرف‌ها را روی خط کرسی مطابق شکل فوق به صورت ترکیبی با در نظر داشت قواعد خط شکسته نستعلیق در کتابچه‌های تان مشق کنید.

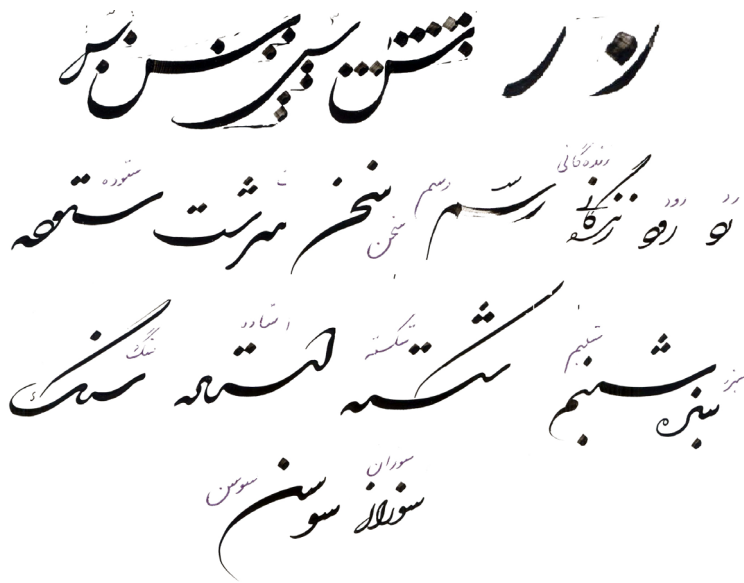
مشق بالا را چندین بار با قلم نی در کتابچه‌های تان روی خط کرسی مشق و تمرین کنید.

ترکیب حروف «ر،س» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه گذاری حرف های «ر،س» روی خط کرسی با خط شکسته نستعلیق

پرسش ها

به نظر شما، مرکبات حروف خط شکسته با مرکبات حروف خط نستعلیق چه فرق دارند؟
در مشق زیر چه تعداد حروف دیگر با حروف «ر،س» به صورت مرکب مشق شده است؟

فعالیت

درباره حروف «ر،س» با خط شکسته نستعلیق و طرز خطاطی آن با هم مشوره کرده؛ سپس سرمشق فوق را با در نظر داشت قواعد خط شکسته نستعلیق، با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه های تان مشق کنید.

با توجه به سرمشق فوق، چند حرف را با هم به صورت مرکب با خط شکسته نستعلیق توسط قلم نی در کتابچه های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حروف «ص، ط» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه گذاری حروف «ص، ط» را با قلم نی به صورت مفرد و ترکیب

پرسش‌ها

در سرمشق زیر کدام حروف با حروف «ص، ط» با خط شکسته نستعلیق به صورت اتصال خطاطی شده است؟

کلمه‌های زیر متشکل از کدام حروف می‌باشند؟

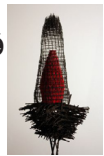
صن پیر صرب چون ط

صورت صورت مصور مصوران مخلص
صوا صوا صورت صورت مصور احضار مخلص

طهرت طهرت ظهور ظهور طوطی طوطی
طهارت طهارت ظهور ظهور طوطی طوطی
مطمون مطمون

فعالیت

سرمشق فوق را با در نظر داشت خط کرسی با ترکیب حروف «ح، ا، و» با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

سرمشق فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان با خط شکسته نستعلیق چندین بار مشق و تمرین کنید.

ترکیب حروف «ع، ف» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه گذاری حروف «ع، ف» به صورت مفرد و مرکب با قلم نی روی خط کرسی

پرسش‌ها

گاهی حروف «ع، ف» را به صورت ترکیبی مشق کرده اید؟
در سرمشق‌های زیر کدام کلمات با حروف «ع، ف» به صورت ترکیب مشق شده است؟

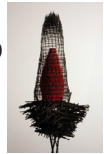
ع بیست و هفت

عزیز غم عزیز عجب عجب عیب عیب

عزت عجز معانک عزیزان

فعالیت

حروف مفرد و ترکیب سرمشق فوق را با در نظر داشت خط کرسی آن با خط شکسته نستعلیق در کتابچه‌های تان مشق کنید.

به سرمشق‌های فوق توجه کنید و آن را چند بار با خط شکسته نستعلیق توسط قلم نی، در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حروف «ق، ک» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه گذاری حروف «ق، ک» با خط شکسته نستعلیق به صورت مفرد و مرکب با قلم نی روی خط کرسی

پرسش‌ها

به نظر شما، حروف زیر از هم چه فرق دارند و به چند طریق مشق شده اند؟
در باره اتصال حروف زیر با خط شکسته نستعلیق چیزی گفته می‌توانید؟

پنج ک ک ک ک ک

حرف حق حقیقت گفت گفتم گفتم گفتم

گرفتم گفتم گفتم گفتم

فعالیت

در گروه‌ها راجع به حروف و کلمات سرمشق فوق بحث کرده؛ سپس آن‌ها را در کتابچه‌های تان مشق کنید و غرض نمایش پیش روی صنف بگذارید.

به طور دوامدار حروف مفرد و مرکب را در یک کلمه با خط شکسته نستعلیق علاوه بر سرمشق‌های کتاب در کتابچه‌های تان با قلم نی مشق و تمرین کنید.

ترکیب حروف «ل، م، ن» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه گذاری حروف «ل، م، ن» با قاعده خط شکسته نستعلیق و ترکیب آن‌ها با حروف دیگر روی خط کرسی

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، در صنوف قبلی با این حروف آشنا بودید و گاهی آن‌ها را مشق کرده اید؟

به نظر شما، در ترکیب کلمات زیر کدام حروف بیشتر به کار رفته اند؟

در سبک نستعلیق
 لایق تیسر کمال
 مرکز مت کمن موم بیو فرموده
 مبین کوه نهین تکین کنت نسیم
 کون

فعالیت

سرمشق بالا را با قاعده خط شکسته نستعلیق، روی خط کرسی در کتابچه‌های تان چندین بار مشق کنید.

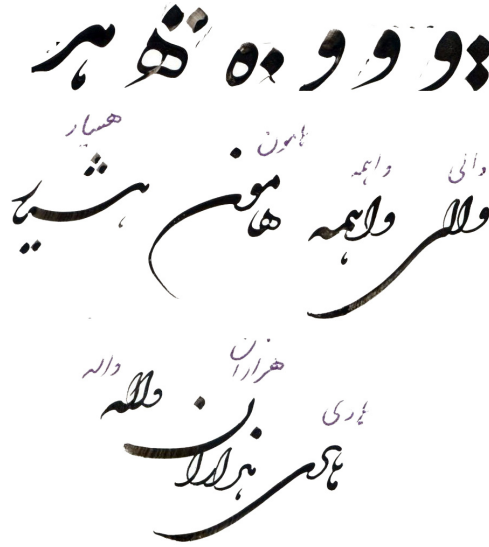
مطابق میل تان سرمشق‌های فوق را چند بار با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حروف «و، ه» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه گذاری حروف «و، ه» به طور مفرد و مرکب با خط شکسته نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، حروف «و، ه» با خط شکسته نستعلیق، به صورت مرکب چگونه خطاطی می‌شود؟
گاهی کدام کلمه را با خط شکسته نستعلیق روی خط کرسی با قلم نی مشق کرده اید؟

فعالیت

سرمشق‌های فوق را روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق کنید و در تمرینات خود توجه داشته باشید، تا بتوانید آن را به صورت دقیق خطاطی کنید.

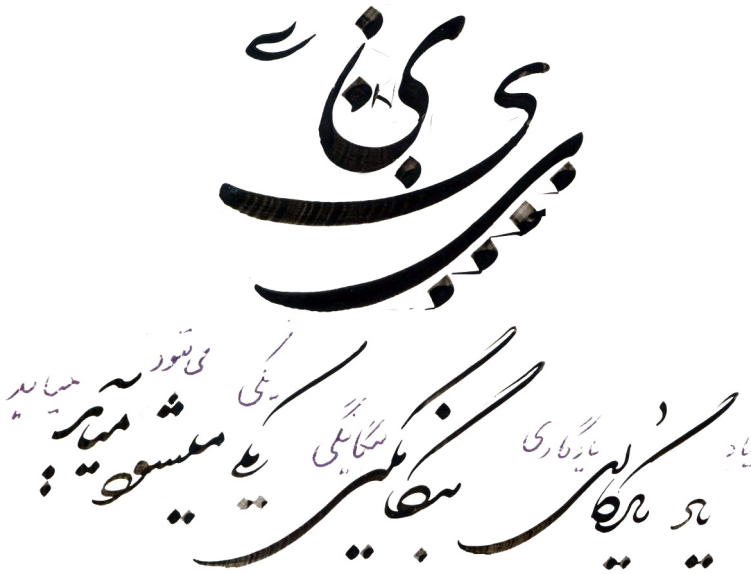
حروف مفرد و مرکب را با خط شکسته نستعلیق، علاوه بر سرمشق‌های فوق در کتابچه‌های تان با قلم نی مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ی» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه گذاری حرف «ی» با اشکال آن، به صورت مفرد و مرکب با قاعده خط شکسته نستعلیق روی خط کرسی

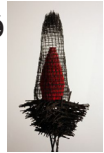
پرسش‌ها

به نظر شما، حرف «ی» به چند طریق خطاطی و نقطه گذاری می‌شود؟ چه فکر می‌کنید، کدام حروف در سرمشق زیر به صورت مرکب مشق شده‌اند؟

فعالیت

سرمشق‌های فوق را روی خط کرسی طوری بنویسید که حروف در جای خود قرار بگیرند و با در نظر داشت قواعد خط شکسته نستعلیق آن‌ها را با قلم نی مشق کنید.

حرف «ی» را با اشکال مختلف آن با در نظر داشت خط کرسی چندین بار با خط شکسته نستعلیق در کتابچه‌های تان با قلم نی مشق و تمرین کنید.

فصل سوم

طرز نقطه گذاری و حرکات حروف خط نسخ و ترکیب آن
در موقعیت های مختلف کلمات

حروف مفرد	حروف اول	حروف وسط	حروف آخر
ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب
پ	پ	پ	پ
ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ج
ح	ح	ح	ح
خ	خ	خ	خ
د	د	د	د
ذ	ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز
س	س	س	س
ش	ش	ش	ش
ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض
ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق
ک	ک	ک	ک
گ	گ	گ	گ
ل	ل	ل	ل
م	م	م	م
ن	ن	ن	ن
و	و	و	و
ه	ه	ه	ه
ی	ی	ی	ی

ترکیب حرف «الف» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری، حرکات و ترکیب حرف «الف» با قلم نی در اول، وسط و آخر کلمه روی خط کرسی با خط نسخ

پرسش‌ها

گاهی حرف الف را توسط قلم نی با خط نسخ روی خط کرسی مشق کرده اید؟
در اندازه ارتفاع حرف «الف» چند نقطه مشق شده است؟

الف الف الف الف الف

الهی غنچه امید بگشای

گلی از روضه جاوید بنمای

رزاق شجاع

فعالیت

با در نظر داشت نقطه گذاری حرف «الف» بیت بالا را با خط نسخ توسط قلم نی روی خط کرسی مشق کنید.

سر مشق بالا را با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کرده و روز دیگر آن را به صنف بیاورید.

ترکیب حرف «ب» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز حرکات و نقطه گذاری حرف «ب» با در نظر داشت ترکیب آن در حروف مفرد، در اول، وسط و آخر کلمه با خط نسخ

پرسش‌ها

گاهی علایم حروف ترکیبی سرمشق زیر را با قلم نی روی خط کرسی مشق کرده اید؟
به نظر شما، شکل‌ها و قیافه‌های حرف «ب» در اول، وسط و آخر با حروف دیگر چگونه ترکیب شده است؟

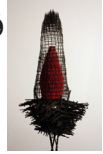
ب با حروف دیگر ترکیب شده است

آدمیت احترام آدمی

با خبرش و از مقام آدمی

فعالیت

جمله بالا را با در نظر داشت خصوصیات قواعد خط نسخ و نقطه گذاری حروف در کلمات روی خط کرسی با قلم نی در کتابچه‌های مشق تان خطاطی کنید.

سرمشق بالا را با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کرده و روز دیگر آن را به صنف بیاورید.

ترکیب حرف «ج» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با خطاطی، نقطه گذاری و ترکیب حرف «ج» با حروف دیگر در اول، وسط و آخر کلمات با خط نسخ

پرسش‌ها

گاهی حرف «ج» را با خط نسخ روی خط کرسی اندازه‌گیری و نقطه‌گذاری کرده اید؟ به نظر شما، حروف ترکیب شده در قسمت‌های اول، وسط و آخر جمله زیر چگونه است؟

نصیحت گوش کن جانانکه ازجان دوست تدارند

جوانان سعادت‌مند، پند پیردانا را .

(حافظ)

فعالیت

درباره خصوصیات نقطه‌گذاری و حرکات حرف «ج» و ترکیب آن با حروف دیگر در گروه‌های تان بحث کرده؛ سپس کلماتی که حرف «ج» در آن‌ها به کار رفته باشد، روی خط کرسی با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

به سرمشق‌های بالا توجه نموده؛ سپس آن‌ها را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «د» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز حرکات و نقطه گذاری حرف «د» با قلم نی و ترکیب آن در موقعیت‌های مختلف کلمه روی خط کرسی با خط نسخ

پرسش‌ها

گاهی حرف «د» را با حروف دیگر ترکیب و با خط نسخ روی خط کرسی خطاطی کرده اید؟
به نظر شما، در بیت زیر حرف «د» در ترکیب با حروف دیگر خطاطی شده است؟

د د د د

دولت جاوید یافت هر که نیکو نام زیست

کز عقبش ذکر خیر زنده کند نام را

(سعدی)

فعالیت

درباره حرف «د» و طرز حرکات، نقطه گذاری و ترکیب آن با حروف دیگر در موقعیت‌های مختلف کلمات در گروه‌ها بحث کرده؛ سپس هر کدام فعالیت‌های داده شده فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان خطاطی کنید.

سر مشق‌های بالا را با قلم نی در کتابچه‌های مشق تان چندین بار مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ر» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری، حرکات و ترکیب حرف «ر» با حروف دیگر در قسمت‌های مختلف کلمات با قلم نی روی خط کرسی با خط نسخ

پرسش‌ها

به نظر شما، حرف «ر» در کدام قسمت‌های کلمات به صورت اتصال و پیوست با حروف دیگر مشق می‌شود؟

چه فکر می‌کنید، در سرمشق‌های زیر حرف «ر» با خط نسخ چگونه با حروف دیگر ترکیب شده است؟

رِوَمَنَ رِوَمَنَ رِوَمَنَ رِوَمَنَ رِوَمَنَ رِوَمَنَ

به رنج اندر است ای خردمند گنج

نیابد کسی گنج ناب رده رنج

فعالیت

با در نظر داشت نقطه گذاری حرف «ر» جمله بالا را با حرکات حروف «ر» به شکل ترکیبی با حروف دیگر روی خط کرسی توسط قلم نی با خط نسخ در کتابچه‌های مشق تان خطاطی کنید.

سرمشق‌های بالا را با خصوصیات خط نسخ با قلم نی در کتابچه‌های مشق تان چندین بار مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «س» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه گذاری، حرکات حرف «س» و ترکیب آن با حروف دیگر با قلم نی روی خط کرسی با خط نسخ

پرسش

به نظر شما، حرف «س» چگونه با حروف دیگر به صورت ترکیبی مشق می‌شود؟
درباره خطاطی حرف «س» و ترکیب آن با حروف دیگر چیزی می‌دانید؟

آسیایک پیکر آب و گل است

ملت افغان در آن پیکر دل است

علامه اقبال،

فعالیت

در گروه‌ها راجع به ترکیب حرف «س» در قسمت‌های مختلف کلمات با هم مشوره کرده؛ سپس شعر بالا را با خط نسخ روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

سر مشق‌های بالا را با قلم نی چندین بار در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ص» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «ص» روی خط کرسی با خط نسخ

پرسش‌ها

گاهی حرف «ص» را با حروف دیگر به صورت ترکیبی با قلم نی در کلمات، با خط نسخ مشق کرده اید؟
چه فکر می‌کنید، حرف «ص» در کدام قسمت‌های کلمات به صورت اتصال، پیوسته و ترکیب مشق می‌شود؟

صد کتاب آموزشی از اهل هنر

خوشتران درسی که گیری از نظر

فعالیت

با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «ص» در موقعیت‌های مختلف کلمات دقت کنید؛ سپس سرمشق‌های بالا را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

سرمشق‌های بالا را با خصوصیات خط نسخ در کتابچه‌های تان با قلم نی چند بار مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ع» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «ع» در موقعیت های مختلف کلمات با قلم نی روی خط کرسی با خط نسخ

پرسش ها

چه فکر می کنید، حرف «ع» در قسمت وسط کلمات چگونه تمرین می شود؟
به نظر شما، حرف «ع» به صورت ترکیب در قسمت های مختلف کلمات چگونه خطاطی می شود؟

ع

ع ع ع ع

ع ع ع

چو عیب تن خویش داند کسی

ز عیب کسان برنگویسی

فعالیت

سرمشق بالا را با دقت مشاهده کرده؛ سپس آن را با قلم نی روی خط کرسی مشق کنید؟

حرف «ع» را در اول، وسط و آخر کلمات با قلم نی چندین بار در کتابچه های تان مشق و تمرین کرده، روز دیگر به صنف بیاورید.

ترکیب حرف «ق» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «ق» با حروف دیگر در قسمت های مختلف با خط نسخ

پرسش ها

به نظر شما، حرف «ق» چگونه نقطه گذاری و به چند طریقه خطاطی می شود؟
چه فکر می کنید، حرف «ق» در کدام قسمت های کلمات به صورت ترکیبی مشق می شود؟

و ق و ق و ق و ق و ق و ق و ق و ق و ق و ق و ق و ق و ق و ق و ق

حَقُّوْ بَاشید وَ بَاصِرِیْ حَترِین لَهجَه حَقِیت
و اَبی اَن کنید .
حضرت علی رضی

فعالیت

با در نظر داشت نقطه گذاری حرف «ق» و ترکیب آن در موقعیت های مختلف کلمات، سرمشق های بالا را روی خط کرسی با قلم نی مشق کنید.

سرمشق بالا را چندین بار، با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه های تان مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «ک» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «ک» روی خط کرسی با خط نسخ

پرسش‌ها

در سرمشق‌های زیر حرف «ک» در کدام قسمت‌های کلمات با حروف دیگر ترکیب شده است؟
در اندازه و نقطه گذاری حرف «ک» چند نقطه به کار رفته است؟

الك كك ككك كككك ككككك

علم گنج و کلید آن سوال است؛ پس سوال

کنید

حضرت محمد،

فعالیت

درباره چگونه گی نقطه گذاری، حرکات و ترکیبات حرف «ک» با حروف دیگر در موقعیت‌های مختلف کلمات با هم مشوره کرده؛ سپس سرمشق‌های بالا را با قلم نی روی خط کرسی مشق کنید.

جمله بالا را با قلم نی در کتابچه‌های تان روی خط کرسی مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «م» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و ترکیب حرف «م» با حروف دیگر در قسمت‌های مختلف کلمات، روی خط کرسی با خط نسخ

پرسش‌ها

در سرمشق زیر حرف «م» در کدام قسمت حروف دیگر ترکیب شده است؟
گاهی حرف «م» را با حروف دیگر یکجا خطاطی کرده اید؟

ستایش و تحسین معلمی است که دنیای

تعلیم و تربیه را به حرکت می‌آورد.

(هلن پیتر نرینده انگلیسی)

فعالیت

با در نظر داشت نقطه‌گذاری حرف «م» و ترکیب آن با حروف دیگر جمله بالا را روی خط کرسی با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

حرف «م» را با حرکات و ترکیب آن با حروف دیگر در سرمشق بالا طوری که مشاهده می‌کنید، مشق و تمرین کنید.

ترکیب حرف «و» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «و» در قسمت های مختلف کلمات با خط نسخ روی خط کرسی

پرسش ها

به نظر شما، حرف «و» دارای چند نقطه است و در کدام قسمت کلمات به صورت ترکیبی مشق می شود؟
گاهی حرف «و» را با خط نسخ توسط قلم نی خطاطی کرده اید؟

و و و و

سخن ماند از تو همی یادگار

سخن را چنین خوارمایه مدار

فعالیت

درباره سرمشق بالا با هم در گروه ها بحث کرده؛ سپس هر کدام سرمشق را با قلم نی روی خط کرسی مشق کنید.

جمله بالا را با قلم نی در کتابچه های مشق تان چندین بار مشق و تمرین کرده، به صنف بیاورید.

ترکیب حروف «ه، ه» با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه گذاری و ترکیب حرف «ه، ه» در قسمت های مختلف کلمات روی خط کرسی با حروف دیگر

پرسش ها

گاهی حرف «ه، ه» را با دو نوع نقطه گذاری با خط نسخ مشق کرده اید؟
چه فکر می کنید، حرف «ه، ه» چگونه با حروف دیگر یکجا خطاطی می شود؟

ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه

نباشد همی نیک و بد پایدار

همان به که نیکی بود یادگار

فعالیت

سرمشق بالا را با دقت مشاهده کرده؛ سپس در کتابچه های تان آن را با خط نسخ مشق و تمرین کنید.

جمله بالا را با قلم نی در کتابچه های تان چندین بار مشق و تمرین کنید.

حرف «ی» و ترکیب آن با حروف دیگر

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و ترکیب حرف «ی» با قرار دادن آن در قسمت‌های مختلف کلمات با خط نسخ

پرسش‌ها

به نظر شما، حرف «ی» چگونه نقطه‌گذاری و چطور با حروف دیگر ترکیب می‌شود؟
چه فکر می‌کنید، حرف «ی» با چند شکل خطاطی و در قسمت‌های مختلف کلمات چطور نوشته می‌شود؟

تجربه بسیار سختگیری است؛ زیرا نخست امتحان می‌گیرد و بعد از آن درس

می‌رهد . ورنه لایس بال باز (امریکایی)،

فعالیت

سر مشق بالا را با قلم نی روی خط کرسی با خط نسخ در کتابچه‌های تان مشق کنید.

سر مشق بالا را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کرده به صنف بیاورید.

کتابت

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، قاعده کتابت (نوشتن، نگارش و تحریر) با انواع قلم‌ها روی خط کرسی با خط نستعلیق، نسخ و نستعلیق شکسته

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، در مورد قواعد خطاطی کتابت توسط انواع قلم‌ها روی خط کرسی آشنایی دارید؟
در سرمشق زیر چه نوع خطوط را می‌بینید؟

الهی توست که بخت بر لب برستان بان کفر چشمه مرگ در سران زلفم کوسر

الهی تویی که بختی بر دلبهای دوستان با بان کردی چشمه‌ای مهر در سرشان روان کردی

”خواجه نصیر“

فعالیت

طرز خطاطی قواعد کتابت را به سه نوع خط (نستعلیق، نسخ و نستعلیق شکسته) در سرمشق‌های بالا با دقت مشاهده کرده؛ سپس با قلم نی و یا خودکار آن را در کتابچه‌های مشق تان خطاطی کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق بالا را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کرده، روز آینده به صنف بیاورید.

چلیپا نویسی با خط نستعلیق

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی قاعده چلیپا نویسی، با خط نستعلیق توسط قلم نی روی خط کرسی

پرسش‌ها

در سرمشق زیر کدام نوع خط را می‌بینید؟
به نظر شما، در سرمشق زیر چند کلمه خطاطی شده است؟

بوی گلستان
بهر پیوسته است
نعمت کمال
قدرت نامودار
نفی استار
نخستین

تکلیف
که در دوزخ
تند با نام
در دوزخ

فعالیت

سرمشق بالا را با دقت مشاهده کرده؛ سپس از روی آن با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان تمرین کنید.

سرمشق بالا را مشاهده کرده؛ سپس آن را با قلم نی در کتابچه‌های تان چند بار مشق و تمرین کنید و روز دیگر به صنف بیاورید.

طرز خطاطی سیاه مشق

هدف: آشنایی شاگردان با طرز قواعد خطاطی سیاه مشق توسط قلم نی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

در سرمشق زیر چه می‌بینید؟

گاهی کلمات را به صورت سیاه مشق با خط نستعلیق توسط قلم نی در یک صفحه کاغذ به طور منظم مشق و تمرین کرده اید؟

فعالیت

سرمشق بالا را با دقت مشاهده کرده؛ سپس مطابق آن در کتابچه‌های تان تمرین کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق فوق را یک بار دیگر با خصوصیات آن در یک صفحه کتابچه‌های تان تمرین کرده آن را به صنف بیاورید.

بخش دوم
رهنمای تدریس حسن خط

<p>ترکیب حرف «الف» با حروف دیگر با خط نستعلیق</p>	<p>عنوان درس</p>
<p>شاگردان با طرز خطاطی حرکت قلم نی در موقعیت‌های مختلف نقطه‌گذاری و ترکیب حرف «الف» با حروف دیگر با خط نستعلیق آشنا شوند.</p>	<p>اهداف کلی</p>
<p>از شاگردان انتظار می‌رود در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>- طرز نقطه‌گذاری و حرکت‌های حرف «الف» را توسط قلم نی با خط نستعلیق و ترکیب آن را با حروف دیگر روی خط کرسی بدانند.</p> <p>- طرز نقطه‌گذاری و حرکت‌های حرف «الف» را توسط قلم نی با قواعد خط نستعلیق انجام داده بتوانند.</p> <p>- با طرز خطاطی حرکت‌های «الف» توسط قلم نی با قواعد خط نستعلیق علاقه‌مند شوند.</p>	<p>اهداف آموزشی</p> <p>- دانشی</p> <p>- مهارتی</p> <p>- ذهنیتی</p>
<p>انجام فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب</p>	<p>روش‌های تدریس</p>
<p>کتاب، کتابچه، قلم نی، قلم پینسل، پینسل پاک، تباشیر، دوات، خط کش، قطزن (قطع زن)</p>	<p>وسایل تدریس</p>
<p>جهت اطمینان از یادگیری درس از شاگردان پرسید.</p>	<p>شیوه ارزیابی</p>
<p>۵ دقیقه</p>	<p>ادای سلام؛ احوال‌پرسی؛ تنظیم صنف؛ گرفتن حاضری</p> <p>تبریکی سال جدید تعلیمی؛ یادآوری از کتاب درسی صنف پنجم حسن خط و ارتباط آن با درس اول کتاب به صنف ششم حسن خط</p>
<p>۵ دقیقه</p>	<p>پرسش‌های انگیزه‌ی متن درس:</p> <p>گاهی نقطه‌گذاری و حرکت‌های حرف «الف» و ترکیب آن با حروف دیگر توسط قلم نی با خط نستعلیق روی خط کرسی خطاطی کرده اید؟</p>

<p>مدت زمان ۳۵ دقیقه</p>	<p style="text-align: center;">فعالیت های معلم</p> <ul style="list-style-type: none"> • در مورد حرکت های حرف «الف» توسط قلم نی با خط نستعلیق به شاگردان معلومات دهید. • طریقه های حرکت نوشتن حرف «الف» را به قاعده خط نستعلیق توسط قلم نی به شاگردان نشان دهید. • به شاگردان هدایت دهید تا در کتابچه های شان حرف «الف» را با حروف دیگر چند بار مشق کنند. • کار آن ها را اصلاح کرده و به سوال های آن ها پاسخ ارائه دارید. • کارهای تکمیل شده شاگردان را جمع آوری و ارزیابی کنید. • ترکیب حرف «الف» را با حروف دیگر توسط قلم نی به شاگردان نشان دهید. • ترکیب حرف «الف» را در اول، وسط و آخر کلمات در یک جمله به شاگردان نشان دهید.
---	---

کارخانه گی

جمله درس اول را در کتابچه های خویش مشق و تمرین کنید.

معلومات اضافی

استاد محترم: طرز خطاطی اتصال «الف» را در روی تخته صنف به شاگردان توضیح دهید. خطاطی و طرز نقطه گذاری حرف «الف» در اتصال با حروف دیگر ابتدا عرض نوک قلم نی را به صورت مایل روی کاغذ گذاشته و سپس مطابق شکل با نوک قلم نی روی آن نیم دایره رسم کنید و حرکت سوم را با نوک راست قلم نی حرکت دهید و سپس حرف «الف» را به آن وصل کنید. در سرمشق جمله درس اول دو نوع اتصال حرف «الف» به حروف دیگر وجود دارد. بهتر است که ابتدا به آن توجه و دقت صورت گیرد و در طرز خطاطی قواعد خط نستعلیق باید توجه شود؛ زیرا این خط روی اصول و قواعد استوار است. این خط از نظر زیبایی در درجه اول و زیباترین خط است به حق که این خط را عروس خطوط اسلامی خوانده اند که توسط قلم نی به زیبا نویسی آن پرداخته می شود.

صفحه ۲۹

ساعت اول

زمان تدریس (دوساعت درسی)

<p>ترکیب حرف «ی» با حروف دیگر با خط شکسته نستعلیق</p>	<p>عنوان درس</p>
<p>شاگردان طرز خطاطی، نقطه گذاری و ترکیب حرف «ی» را در موقعیت‌های مختلف کلمات با حروف دیگر با خط نستعلیق شکسته بیاموزند.</p>	<p>اهداف کلی</p>
<p>از شاگردان انتظار می‌رود در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - طریقه خطاطی حرف «ی» را در موقعیت‌های مختلف کلمات به صورت مفرد و مرکب با خط شکسته بدانند. - طرز خطاطی حرف «ی» را در موقعیت‌های مختلف کلمات به صورت مرکب با خط شکسته مشق کرده بتوانند. - به طریقه‌های نقطه گذاری خطاطی و ترکیب حرف «ی» با حروف دیگر توسط قلم به صورت مفرد و مرکب با خط شکسته علاقه‌مند شوند.</p>	<p>اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی</p>
<p>فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سوال و جواب</p>	<p>روش‌های تدریس</p>
<p>کتاب، کتابچه، قلم نی، قلم پنسل، پنسل پاک، تباشیر، دوات، خط کش، قط‌زن «قطع زن»</p>	<p>وسایل تدریس</p>
<p>جهت اطمینان یادگیری از درس از شاگردان پرسید.</p>	<p>شیوه ارزیابی</p>
<p>۵ دقیقه</p>	<p>ادای سلام و احوال‌پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، یادآوری درس گذشته و ارتباط آن به درس جدید.</p>
<p>۵ دقیقه</p>	<p>پوشش‌های انگیزه‌ی متن درس گاهی حرف «ی» را با خط شکسته توسط قلم نی به صورت مفرد و یا مرکب با حروف دیگر در موقعیت‌های مختلف کلمات ترکیب کرده اید؟</p>

<p>مدت زمان</p> <p>۳۵ دقیقه</p>	<p style="text-align: center;">فعالیت های معلم</p> <ul style="list-style-type: none"> • به شاگردان در مورد خط شکسته معلومات ارائه کنید. • طرز خطاطی حروف مفرد ، مرکب الفبا را با خط شکسته توسط قلم نی به شاگردان نشان دهید. • طرز نقطه گذاری حروف الفبای خط شکسته را به شاگردان یاد دهید. • طریقه های خطاطی کلمات را روی خط کرسی با خط شکسته توسط قلم نی به شاگردان یاد دهید. • ترکیبات حروف الفبای خط شکسته را با حروف دیگر در موقعیت های مختلف کلمات به شاگردان نشان دهید. • در اجرای کارهای خوب آن ها را تشویق کنید.
<p style="text-align: center;">کارخانه گی</p> <p>درس بیست و پنجم را از روی کتاب درسی در کتابچه های شان مشق و تمرین کنند.</p>	

صفحه ۳۲

ساعت اول

زمان تدریس (دوساعت درسی)

عنوان درس		ترکیب حرف «ب» با حروف دیگر با خط نسخ
اهداف کلی		آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه گذاری و ترکیب حرف «ب» با حروف دیگر در موقعیت های مختلف کلمات.
اهداف آموزشی		از شاگردان انتظار می رود در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - دانشی - مهارتی - ذهنیتی
روش های تدریس		انجام فعالیت های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب
وسایل تدریس		کتاب، کتابچه، قلم نی، دوات، خط کش، قطزن قلم تراش
شیوه ارزیابی		جهت یاد گیری و تحکیم درس از شاگردان در رابطه به درس چند سوال نمایید.
فعالیت های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، یادآوری از درس گذشته و ارتباط آن به درس جدید	۵ دقیقه
	پرسش های انگیزه یی متن درس گاهی با خط نسخ حروف و یا کلمه را خطاطی کرده اید؟	۵ دقیقه

<p>مدت زمان</p> <p>۳۵ دقیقه</p>	<p style="text-align: center;">فعالیت های معلم</p> <ul style="list-style-type: none"> • در مورد طرز خطاطی نوع دیگر به نام خط نسخ به شاگردان «معلومات ارائه دارید. • - شکل و ساختمان حروف الفبای خط نسخ را از روی کتاب درسی به شاگردان توضیح دهید. • طرز خطاطی، نقطه گذاری و ترکیب حرف «ب» را با حروف دیگر، روی خط کرسی به شاگردان در موقعیت های مختلف کلمات توسط قلم نی نشان دهید. • تفاوت های حروف الفبای خط نستعلیق را با خط نسخ به شاگردان بیان کنید. • در جریان خطاطی خط نسخ توسط قلم نی با شاگردان همکاری کنید. • به کارهای آن ها ارزش دهید و آن را ارزیابی کنید.
<p style="text-align: center;">کارخانه گی</p> <p>حرف (ب) را با خط نسخ با استفاده از کتاب درسی چند بار مشق و تمرین کنند.</p>	
<p style="text-align: center;">معلومات اضافی</p> <p>استاد محترم: خداوند <small>عز و جل</small> در قرآن کریم در سوره القلم آیه (۱) چنین ارشاد فرموده است:</p> <p>﴿ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ﴾ ترجمه: (نون، سوگند به قلم و آنچه می نویسند) الله <small>عز و جل</small> به قلم قسم خورده و به این ترتیب عظمت و اهمیت قلم را بیان داشته است.</p>	

قلم و تحریر، آغازگر تاریخ بشریت و مقدمهٔ مدنیت است، از همین سبب است انسان‌ها قلم را اهمیت فراوانی داده است. در کشور عزیز ما قبل از کشف قلم و خط. تبادل معلومات و تجارت توسط سرودها صورت می‌گرفت و ذهن به ذهن، سینه به سینه از یک نسل به نسل دیگری به میراث می‌ماند. بعد از کشف خط در افغانستان، خطوط مختلف، از قبیل خط میخی، خط خروشتی، خط آرامی، خط یونانی، خط یونان باختری و بعد از آمدن دین مقدس اسلام به کشور ما خط عربی رواج یافت در اوایل، خط عربی به رسم الخط کوفی تحریر می‌شد؛ بعد از آن انواع خطوط ثلث، نسخ.... رواج یافت

استاد محترم: از نوشتن تکرار پلان راهنمای تدریس به طور جداگانه برای هر درس در این کتاب خود داری شده است. شما می‌توانید از پلان راهنمای فوق در تمام درس‌های این کتاب استفاده کنید.
یادداشت: درس‌های که در این کتاب زمانگیر باشد، می‌توانید آن را در سه ساعت درسی تدریس کنید.

